

עיונים בשפה וחברה

כתב עת אלקטרוני בין תחומי

של האגודה הישראלית לחקר שפה וחברה

Israel Studies in Language and Society

Interdisciplinary Electronic Journal of the
Israeli Association for the Study of
Language and Society

העורכת

מלכה מוצ'ניק

המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן

עורכת ביקורת ספרים

דבורה קלקין-פישמן

הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה

המערכת

רוני הנקין, המחלקה ללשון העברית, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
רון כוזר, החוג לשפה וספרות אנגלית, אוניברסיטת חיפה
ענת סטבנס, החוג להכשרת מורים לאנגלית, המכללה האקדמית בית-ברל
עירית קופפרברג, מרכז שח"ק לחקר שפה, חברה ותקשורת, מכללת לוינסקי לחינוך
אורה שורצולד, המחלקה ללשון העברית וללשונות שמיות, אוניברסיטת בר-אילן

מרכזת המערכת: רקפת דילמון

עורך לשון עברית: יצחק הילמן

עורכת לשון אנגלית: שרה ירקוני

מתחזק האתר: צבי סדן (צוגויה סאסאקי)

מועצת המערכת

עלית אולשטיין, בית-הספר לחינוך, האוניברסיטה העברית בירושלים
מוחמד אמארה, החוג לבלשנות אנגלית, המכללה האקדמית בית-ברל
שושנה בלום-קולקה, המחלקה לתקשורת ועיתונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים
אליעזר בן-רפאל, החוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, אוניברסיטת תל-אביב
גבריאל ויימן, החוג לתקשורת, אוניברסיטת חיפה
גדעון טורי, בית הספר למדעי התרבות, אוניברסיטת תל-אביב
איילת כהן, החוג לתקשורת, המכללה האקדמית ע"ש דוד ילין
תמר כתריאל, החוג לתקשורת, אוניברסיטת חיפה
רפאל ניר, המחלקה לתקשורת ועיתונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים
דב ספולסקי, המחלקה לאנגלית, אוניברסיטת בר-אילן
אילנה שוהמי, בית-הספר לחינוך, אוניברסיטת תל-אביב
יוסף שטרית, החוג ללשון העברית, אוניברסיטת חיפה
מרים שלזינגר, המחלקה לתרגום וחקר התרגום, אוניברסיטת בר-אילן
אסתר שלי-ניומן, המחלקה לתקשורת ועיתונאות, האוניברסיטה העברית בירושלים

Editor

Malka Muchnik

Department of Hebrew and Semitic Languages, Bar-Ilan University

Reviews Editor

Devorah Kalekin-Fishman

Faculty of Education, University of Haifa

Editorial Board

Roni Henkin, Department of Hebrew Language, Ben-Gurion University

Irit Kupferberg, Shahak Research Center, Levinsky College of Education

Ron Kuzar, Department of English Language and Literature, University of Haifa

Anat Stavans, Department of English, Beit-Berl Academic College

Ora Schwarzwald, Department of Hebrew & Semitic Languages, Bar-Ilan University

Editorial Coordinator: Rakefet Dilmon

Hebrew Style Editor: Yitzhak Hilman

English Style Editor: Sarah Yarkoni

Site Maintainer: Tsvi Sadan (Tsuguya Sasaki)

Advisory Board

Muhammad Amara, English Linguistics, Beit-Berl Academic College

Eliezer Ben-Refael, Sociology and Anthropology, Tel Aviv University

Shoshana Blum-Kulka, Journalism and Communications, The Hebrew University

Ayelet Cohen, Communication Studies, David Yellin College of Education

Tamar Katriel, Communications, Haifa University

Raphael Nir, Journalism and Communications, The Hebrew University

Elite Olshtain, School of Education, The Hebrew University

Esther Schely-Newman, Journalism and Communications, The Hebrew University

Joseph Schetrit, Hebrew Language, Haifa University

Miriam Shlesinger, Translation and Interpreting, Bar-Ilan University

Elana Shohami, School of Education, Tel Aviv University

Bernard Spolsky, English Linguistics, Bar-Ilan University

Gideon Toury, Culture Research, Tel Aviv University

Gabriel Weimann, Communications, Haifa University

עיונים בשפה וחברה של "האגודה הישראלית לחקר שפה וחברה" הוא כתב עת בין תחומי שפיט, המציע במה אקדמית לחוקרים העוסקים בלשונות השונות המדוברות בישראל מן ההיבט החברתי-תרבותי. מטרתו לשקף ולהפיץ את המחקר בתחום השפה והחברה בישראל של חוקרים מדיסציפלינות שונות, כגון בלשנות, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, תקשורת, חינוך, תרגום ועוד. המאמרים יתמקדו בתחומים אלו מהיבטים תאורטיים, אמפיריים, תיאוריים ומעשיים.

ISSN: 1565-9682

הכתובת להתקשרות: safa.hevra@gmail.com

כתובת האתר: <http://www.isralangsoc.org/isls/>

הגשת מאמרים

המאמרים וביקורות הספרים יישלחו בדואר אלקטרוני בלבד לכתובת המערכת:

safa.hevra@gmail.com

ספרים לסקירה יש לשלוח לכתובת:

ד"ר דבורה קלקין-פישמן, הפקולטה לחינוך, אוניברסיטת חיפה, חיפה 31905.

אפשר לקרוא את ההנחיות להכנת מאמר בכתובת זו שבאתר כתב העת:

<http://www.isralangsoc.org/isls/guidelines.html>

אזכורים

"עיונים בשפה וחברה" מאוזכר במקומות אלו:

Linguistics Abstracts: <http://www.linguisticsabstracts.com>

MLA International Bibliography: <http://www.mla.org/bibliography>

ERIC – Education Research Information Center: <http://www.eric.ed.gov>

רכישה ומנויים (2010)

לספריות ולמוסדות:

650 ₪ או 185 דולר או 120 אירו עבור גיליון

לאנשים פרטיים (כולל הרשמה לאגודה):

150 ₪ או 45 דולר או 30 אירו לשנה

אופן התשלום

למנויים על כתב העת ולרכישת גיליונות בודדים נא לפנות לחברת און טיים בע"מ

דואר אלקטרוני: ontime@ontime.co.il

טלפון: 04-8405051

אתר החברה: <http://www.ontime.co.il>

Israel Studies in Language and Society of the "Israeli Association for the Study of Language and Society" is an interdisciplinary peer-reviewed journal which publishes research on the different languages spoken in Israel. The journal welcomes articles in the fields of linguistics, sociology, anthropology, communication, education, translation, etc. that deal with relevant topics from theoretical, empirical, descriptive and practical points of view.

ISSN: 1565-9682

Contact Address: safa.hevra@gmail.com

Site Address: <http://www.isralangsoc.org/isls/>

Submissions

To submit articles please see the Guidelines for Contributors at the following address:

<http://www.isralangsoc.org/isls/guidelines.html>

Articles and book reviews should be sent only by electronic mail to the editorial address: safa.hevra@gmail.com

Books for review should be sent to:

Dr. Devorah Kalekin-Fishman, Faculty of Education, Haifa University, Haifa 31905.

Indexing and Abstracting

"Israel Studies in Language and Society" is covered by the following services:

Linguistics Abstracts: <http://www.linguisticsabstracts.com>

MLA International Bibliography: <http://www.mla.org/bibliography>

ERIC – Education Research Information Center: <http://www.eric.ed.gov>

Subscription Rates (2010)

Libraries and Institutions:

185 USD or 120 EURO or 650 NIS per issue

Private Subscriptions (including Association's fee):

45 USD or 30 EURO or 150 NIS per year

Payment Systems

For subscriptions and purchase of single issues contact On Time Ltd.

E-mail: ontime@ontime.co.il

Telephone: 04-8405051

Website: <http://www.ontime.co.il>

תוכן העניינים

9-8	דבר העורכת [עברית ואנגלית]	מלכה מוצ'ניק
	מאמרים	
30-10	תשוקה לאם, בכייה וגבריות ביצירתם ובחייהם של גברים ציונים: ניתוח פסיכואנליטי ותרבותי	מתת אדר בוניס
66-31	ביאליק לילדים: סוגיית המגדר בשירים ובאיוורים 2008-1922	אילנה אלקד-להמן
83-67	קול אישה בגן: סופרות לילדים בשיח גברים הגמוני – חמדה בן-יהודה, מ"י שטקליס ונורית זרחי	סלינה משיח
103-84	אופני ייצוג דיבור בריאיון העיתונאי	רינה בן-שחר
121-104	תרבות הפשקווילים בראי הלשון: עיון בתופעות מתחביר הטקסט ומסגנון השיח	לובה רחל חרל"פ
139-122	לימוד עברית והיבטים של זהות בקרב דוברי רוסית בישראל	רינת גולן
	ספרים ועוד	
140	דבר עורכת מדור הביקורת [עברית ואנגלית]	דבורה קלקין-פישמן
151-141	מתהליכי היחיד לשאלות חברתיות: הצעתם של פסיכולוגים לגשר בין-תחומי. אמדע אור וסמדר בן-אשר (עורכות). המוכר והזר, ייצוגים חברתיים בקבוצות בישראל	לאה הגואל
159-152	על המאמרים העבריים בספר "לשונות יהודי ספרד והמזרח וספרויותיהם": ביקורת עם צאת הספר. דוד מ' בוניס (עורך). לשונות יהודי ספרד והמזרח וספרויותיהם – החלק העברי	דן שפירא
165-160	אין מילים! (רק צירופים) – הנאה צרופה מהלשון הישראלית. רוביק רוזנטל. מילון הצירופים: 18,000 מטבעות לשון בעברית החדשה, מקורות, גלגולים, שימושים	גלעד צוקרמן
	תקצירים	
169-166	תקצירים באנגלית למאמרים בעברית	

Table of Contents

Malka Muchnik	From the editor [Hebrew and English]	8-9
	Articles [Hebrew]	
Mattat Bunis	Longing for a mother, crying and masculinity in the writings and life of Zionist men: A psychoanalytic and cultural analysis	10-30
Ilana Elkad-Lehman	Bialik's children's poems: Gender in poems and illustrations 1922-2008	31-66
Celina Mashiach	A female voice in the garden: Women writers in male hegemonic discourse – Hemda Ben-Yehuda, M.Y. Shtekelis, Nurit Zarhi	67-83
Rina Ben-Shahar	Representing speech in journalistic interviews	84-103
Luba Rachel Charlap	Ultra-orthodox “Pashqevilim”: Textual syntax and discourse style	104-121
Rinat Golan	Hebrew learning and aspects of identity among Russian speakers in Israel	122-139
	Books and More [Hebrew]	
Devorah Kalekin-Fishman	From the editor [Hebrew and English]	140
Leah Hagoel	From individual processes to social issues: A transdisciplinary psychological bridge. Emda Orr and Smadar Ben-Asher (eds.). The Familiar and the Unfamiliar: Social Representations of Israeli Societies	141-151
Dan Shapira	A review of the Hebrew section of the book. David M. Bunis (ed.). Languages and Literatures of Sephardic and Oriental Jews	152-159
Ghil'ad Zuckermann	Israeli as both a multi-layered and a multi-sourced hybrid language: Statistical and linguistic analysis. Ruvik Rosenthal. Dictionary of Hebrew Phrases	160-165
	Abstracts	
	English abstracts of Hebrew articles	166-169

תשוקה לאם, בכייה וגבריות ביצירתם ובחייהם של גברים ציונים:**ניתוח פסיכואנליטי ותרבותי**

מתת אדר בוניס

נושא המאמר הוא הקשר שבין הגבריות שיוצרים ציונים, כולם גברים, כתבו עליה וחוו אותה, ובין תשוקתם אל האם, תשוקה שקיבלה ביטוי באמצעות "שפה שמעבר למילים" שרבים מהם כתבו עליה ואף "השתמשו" בה: הבכייה. שלא כטענה המקובלת בספרות המחקר, שלפיה הציונות נאבקה להחליף את הגבר היהודי הנשי, הרגשן והבכין בגבר עברי הכובש את רגשותיו וכוננה בסופו של מאבק גבריות חדשה, רבים מן היוצרים האלה לא היו גברים כאלה ובמידה רבה גם לא השתוקקו להיות כאלה. הם השתוקקו לאם בדמותה של ארץ-ישראל ולעתים בדמות העולם או האין-סוף, כתבו בחיוב על הבכייה ואף בכו או השתוקקו לבכות במפגש עם האם הזאת, כתבו על ילדים ועל גברים ילדיים, ולבסוף הם עצמם הזדהו או זוהו על ידי מכריהם ככאלה. את כתיבתם וחוויותיהם מיטיבה להסביר התאוריה הפסיכואנליטית, העוסקת בקשר המתמשך עם האם הקדם-אדיפלית, בשילוב עם הרקע התרבותי היהודי של הכותבים ועם כמה תופעות בפילוסופיה ובספרות האירופית המודרנית, שהשפעתן ניכרת ביצירה הציונית, ועמן נמנים משבר ההבעה הלשונית והחיפוש אחר דרכי ביטוי חלופיות, דחיית הרציונליות והפנייה אל המיתית, הגעגועים לעצמי האותנטי, המזוהה לעתים כעצמי הילדי, והחיפושים אחר צורות ביטוי אותנטיות לעצמי זה.

ביאליק לילדים: סוגיית המגדר בשירים ובאיורים 1922-2008

אילנה אלקד-להמן

ספר השירים של ביאליק "שירים ופזמונות לילדים", אשר ראה אור בשנת 1933 בלוויית איורי של נחום גוטמן, היה בעת צאתו לאור ספר הילדים המהודר והמרשים בארץ ישראל. הוא זכה למעמד מיוחד בבית, בגן הילדים ובבית הספר והיה מקור לחינוכם של שלושה או ארבעה דורות של ילדים דוברי עברית. בשל מקומם הייחודי של ביאליק וספרו בגן הילדים נודעת לשיריו השפעה על עיצוב הזיכרון הקולקטיבי ועל עיצוב תפיסות מגדריות בקרב דורות של ילדים. משפקעו זכויות היוצרים על יצירתו של ביאליק בשנת 2003, נערכו אוספים של שיריו לילדים וראו אור בלוויית איורים של מאיירים ומאיירות בני זמננו. אלה מזמנים קריאה מחדש בגישה ביקורתית-מגדרית בשירים עצמם ובחינה של פרשנויות המאייר/המאיירת לשירים.

המאמר סוקר את שירי הילדים של ביאליק מנקודת מבט מגדרית. השירים נבחנו מצדם הלשוני והספרותי. כמו כן המאמר בוחן בחינה משווה כיצד גילו דעתם לשאלות מגדר באיוריהם שישה מאיירים לשירי ביאליק במשך 85 שנה: תום זיידמן-פרויד (1922); נחום גוטמן (1934); בתיה קולטון (2003); שולמית צרפתי (2006); אלונה פרנקל (2006); אורה איתן (2007). ממצאי המחקר מלמדים שבשירי ביאליק לילדים ניכרת העדפה של דמויות בנים על פני דמויות בנות, ואשר לחלוקת התפקידים בין המינים – השירים מייצגים עמדות מסורתיות. עם זאת, הממצאים מפנים תשומת לב לעובדה שיצירת ביאליק לילדים פתוחה לקריאות שונות בשאלת המגדר בשל פואטיקה מתוחכמת של כתיבה על "דברים" (בעלי חיים, צמחים, אובייקטים), שימוש בתבניות לשוניות שבהן לא ניתן לזהות את מין הדובר והיפוך. זהו עושר המזמן פרשנות מעניינת, הומוריסטית, עדכנית ואפילו חתרנית. בשירים טמון פוטנציאל שאיור יכול לחשוף ולהציג, ולעניי

הקוראים יתגלה באופן מאתגר ומעניין עולם מגדרי שאינו מדיר נשים. לכן השיבה לאייר את ביאליק בזמננו היא אתגר של ממש.

קול אישה בגן: סופרות לילדים בשיח גברים הגמוני

חמדה בן-יהודה, מ"י שטקליס ונורית זרחי

סלינה משיח

במאה ה-19 הלך והתגבש אחד המיתוסים המכוננים של התרבות המערבית המודרנית: מיתוס הילדות או מיתוס "הילד והגן". ראשיתו בתפיסות חינוך שמתחו זיקה בין ילד-טבע-גן, ואחריתו בסיפור הגמוני, כובש וגברי, שנבנה סביב מטפורה טעונה כמו "גן עדן", שפרטה על נימי מטען אסוציאטיבי מן המוכן שכוון במורשת התרבות המערבית. בקולמוס הרומנטיקנים ותנועות השחרור הלאומיות, שתרגמו "גן" ו"טבע" לטריטוריה ולמולדת, נחגר אף מיתוס הילדות העברית לרתמת הלאומיות, ששחה בדימויי לידה, אדמה וילידים אוטוכטוניים, עולצים וגיבורים (משיח, 2000).

סופרי הילדים הארץ-ישראליים, שאימצו ברוח הרומנטיקה וסופרי התחייה את מיתוס הילדות הנוסטלגי, נבחנו בכישרונם להבנות ילד "גן וטבע" תואם הדגם, שהתקבל והוטמע בספרות הילדים באירופה וגם נענה לציפייה לתו-תקן ילדי חדש, המשקף את המציאות הנבדלת בארץ ישראל. עם זאת, כקודמיהם הסוּו גם הם באמצעות המיתוס את היחסים האמביוולנטיים והמורכבים שבין ילד למבוגר ורתמו באמצעותו את הילדים במציאות לעגלת הלאומיות.

טענתי היא שהספרות העברית חמדה בן-יהודה, מרים ילן-שטקליס ונורית זרחי, נציגות שלושה דורות בספרות הילדים העברית, חתרו אישה בדרכה תחת שיח הגברים ההגמוני המגולם במיתוס "הילד והגן". בכתבתן ערערו על דגם הילדות האידאלית, הנוסטלגית וההירואית: בן-יהודה סירבה לסרטט דיוקן ילדות אידילית, סנטימנטלית ומאושרת, שטקליס האירה את מערכת היחסים האמביוולנטית והמורכבת שביחסי הורים-מבוגרים-ילדים, זרחי חשפה בגן-עדן הילדות את זרעי הרוע והתוקפנות, וכך תרמה לפירוק מיתוס ילדי הגן, התום והעדן.

אופני ייצוג דיבור בריאיון העיתונאי

רינה בן-שחר

ראיונות עיתונאיים נוקטים דרכים מגוונות לייצוג דיבור או לעיצוב דיבור לכאורה – למן ייצוג מימטי של דברי המרואיין, המשקף קרבה לדבריו כפי שנאמרו בריאיון החי פנים אל פנים דרך פרפרזה (מסוגים שונים) של דברי המרואיין, ועד ייצוג דבריו תוך עריכה עמוקה המקרבת את סגנונם לקוטב לשון הכתב. בין הגורמים המשפיעים על בחירת האופציה הסגנונית לייצוג דברי המרואיין ניתן למנות את סוג העיתון שבו מתפרסם הריאיון, זהותה של הדמות המרואיינת (מדען? פוליטיקאי? זמר? דוגמן?), בכלל זה סטראוטיפים הקשורים לדמות או לקבוצה שהיא מייצגת כביכול, סוג הריאיון (ריאיון דיוקן? ריאיון עם מומחה סביב סוגיה מתחום התמחותו? וכד'). בצד אלה משפיעות על העיצוב הסגנוני של דברי המרואיין נורמות לשוניות סגנוניות ותפיסות מקובלות בדבר אופייה של לשון כתב (או לשון "עיתונאית") לסוגותיה ובדבר אופייה של לשון דיבור על תת-הלשונית שלה, גורמים שמקצתם משפיעים גם על אופן העיצוב של דיאלוג ספרותי.

המאמר מציג את הקשר בין הגורמים החברתיים-תרבותיים ובין אופי ייצוג הדיבור בראיונות שהתפרסמו בשנים האחרונות בעיתונות ארצית, במקומונים ובמגזינים מסוגים שונים ועומד על חשיבותם של גורמי הנורמות הלשוניות-סגנוניות והתפיסות הלשוניות המקובלות בסינון החומר הלשוני של הריאיון הגולמי שהתקיים כשיחה חיה ובסלקציה של מרכיבי הסגנון בריאיון הכתוב.

תרבות הפשקווילים בראי הלשון:

עיון בתופעות מתחביר הטקסט ומסגנון השיח

לובה רחל חרל"פ

תופעת הפשקווילים, שראשיתה בעיתונות רחוב, הפכה בשנים האחרונות ל"תרבות" ול"תעשייה". במחקרים קודמים נדונו כמה נושאים בעניין זה, ובכלל זה תוארו קווים לשוניים אופייניים. במאמר הנוכחי אתמקד בנושאים הקשורים לתחביר הטקסט ולסגנון השיח. אציג ואדגים את השימוש במבני לשון ייחודיים, למשל קביעות המנוסחות בלשון רבים, מבעים שבולטת בהם נוכחות הדובר, דגמים של פנייה (פנייה ישירה ופנייה עקיפה), חזרות רטוריות וחקוי של תבניות טקסטואליות המקובלות בשיח הדתי. מהתחום הפארא-לשוני אדון בקיצורים ובנוטריונים ובשימוש באחדים מסימני הפיסוק.

רוב התבניות שיוצגו – הפנייה, השאלה, ניגודיות, חזרות רטוריות ועוד – משקפות תחכום רטורי המצוי בכל כתיבה שכוועית, ואף תרבות הפשקווילים משתמשת באלה. כמה מן המאפיינים, כגון החיקוי של תבניות ספרותיות המקובלות בתרבות הדתית-חרדית מזה והשימוש הנרחב בראשי תיבות מזה, הם ייחודיים לסוגה זו ומבטאים את הסתגרותם של המחברים מפני מי שאינם נחשבים מומחים בתחום. אין זה אלא משום שהמחברים כותבים רק לבני חוגם הנחשבים מומחים בתחום זה, רגילים בסגנון המיוחד של ז'אנר זה ויודעים לפענח אותו. מפעם לפעם רואים חיקוי של תופעות עכשוויות מובהקות הרווחות בשיח הישראלי. נראה שההסבר הוא רצונם של המוענים להלך בכל העולמות. הם מסתגרים ומגובשים, אך גם מראים את החיבור שלהם ל"ישראליות" ולשיח התקשורת הישראלי.

לימוד עברית והיבטים של זהות בקרב דוברי רוסית בישראל

רינת גולן

המחקר ביקש לבדוק את הקשר בין לימוד פורמלי או בלתי פורמלי של השפה העברית בקרב עולים יוצאי חבר המדינות ובין מאפייני קליטתם החברתית-תרבותית, כלומר בדיקת העמדות, תחושת השייכות והזהות על-פי משתנה הלימוד באולפן. הצורך בעריכת המחקר נבע משינויים שחלו בשני תחומים: שינוי במדיניות הלשונית הישראלית ושינויים בדרכי רכישת העברית. בצד הפתיחות מצד הרשויות כלפי השימוש בשפת האם מסתמנת נטייה בקרב העולים לרכוש את שפת היעד באופן בלתי פורמלי לשם הסתגלות וקיום בסיסי, כפי שמקובל בקרב מהגרים ממדינה למדינה ובקרב העובדים הזרים בישראל.

מהמחקר עולה שתפיסת הזהות בקרב העולים שלמדו עברית באופן פורמלי שונה מזו של עולים שלמדו עברית באופן בלתי פורמלי. קיים קשר בין לימוד עברית באולפן ובין תחושת הישראליות והיהדות: מי שלמד באולפן חש ישראלי, מה שאין כן מי שלא למד באולפן. לימוד העברית באולפן גרע מתחושת הזהות הרוסית והוסיף לתחושת הזהות הישראלית בלי לשנות את תחושת היהדות שהייתה זהה בקרב העולים משתי קבוצות המחקר.

**Longing for a mother, crying and masculinity in the writings and life
of Zionist men: A psychoanalytic and cultural analysis**

Mattat Bunis

This essay explores the relationship between masculinity, the longing for a mother, and crying – a language beyond words – about which male poets and writers of the *Hatchiya* period wrote and experienced. Contrary to the argument currently advanced by many scholars that the Zionist movement unanimously struggled against the old Jewish infantile/feminine masculinity and is responsible for the construction of a new, robust masculinity. The men examined in this article neither adopted this new masculinity nor aspired to it wholeheartedly. They longed for a mother, as embodied the Land of Israel, the world or eternity, wrote positively about crying at first contact with this mother, described children and child-like men, and identified with children or were identified as child-like by others.

The writing and experience of the *Hatchiya* authors are best explained by the psychoanalytical theory related to the continuous relationship with the pre-oedipal mother and by trends in modern European philosophy and literature that influenced Zionist thinking. Most influential were the crisis of language and the search for nonverbal language, the rejection of rationality and the turn towards the mythical, the longing for the authentic self, sometimes identified as the child, and the search for authentic ways of expressing this self.

Bialik's children's poems: Gender in poems and illustrations 1922-2008

Ilana Elkad-Lehman

When Bialik's *Songs and Rhymes for Children*, illustrated by Nahum Guttmann, was published in 1933, it was the most beautiful children's book to have been produced locally. At least three generations of Hebrew-speaking children were raised on the book, which enjoyed a special status in homes as well as in kindergartens and schools. This unique, decades-long position influenced local Hebrew-speaking collective memory and shaped gender perceptions among children.

Bialik's work entered the public domain in 2003. Since that time, collections of his children's poems have been published with illustrations by contemporary artists. These offer the opportunity for a new linguistic and literary reading of the poems and an examination of the illustrators' interpretation of them, using the critical perspective of gender studies. The work of six artists, spanning 85 years, is examined for gender

issues. The artists are Tom Zeidman-Freud (1922), Nahum Guttman (1934), Batya Kolton (2003), Shulamit Zarfati (2006), Alona Frenkel (2006) and Ora Eitan (2007). The findings reveal a preference for representations of boys and a depiction of traditional roles. However, the findings also indicate that Bialik's children's literature is open to various interpretations of gender issues. The wealth of interpretations – intriguing, humorous, current, and even subversive, derive from Bialik's writing about "things" (animals, plants, and objects), and his use of inversion and linguistic patterns that conceal the speaker's identity. The illustrations reveal the core of the poems, challenging readers and inviting them to discover a gendered world that does not exclude women, turning the contemporary illustration of Bialik's poems into a daring endeavor.

**A female voice in the garden: Women writers in male
hegemonic discourse – Hemda Ben-Yehuda, M.Y. Shtekelis, Nurit Zarhi**

Celina Mashiach

Modern European theories of education, romanticism and nationalism were the building blocks upon which the imagined Israeli Child and its ideal world were first constructed, in accordance with the modern myth of childhood: The Child and The Garden (Eden). The modern myth of childhood concealed the ambivalence of the child-adult relationship and came to serve romantic and national aspirations. Thus, J.J. Rousseau's perceptions of child and nature (*Emil, ou de l'Education*, 1762), Friedrich Froebel's metaphorical Children's Garden (1826) and the Celestial child, "Father of the Man", envisioned by Romantic poet William Wordsworth (1807), were infused into local tradition and collective ancient Jewish heritage, in a manner that solidified the monolithic icon of the Israeli Child as a myth ("the Zabar").

The separate world of childhood – a male-made construction, assumed the celestial aura of Eden within which the child became the healer of the corrupted adult world. The ideal world of childhood has been described by concepts and images such as innocence, purity, nature, garden and Eden. However, three women Hemda Ben-Yehuda, M.Y. Shtekelis and Nurit Zarchi, representatives of three consecutive generations of women writers in Hebrew-Israeli children's literature, dared to question the male-made myth, in order to propose a different vision of childhood.

Representing speech in journalistic interviews

Rina Ben-Shahar

Journalistic interviews may represent speech in different modes, ranging from mimetic representation of the interviewee's style, through different kinds of paraphrasing of style, to a text rhetorically organized along the lines of written language norms. The main factors that dictate the style of the newspaper interview are the type of newspaper or magazine in which the interview is published, the identity of the interviewee (scientist, politician, singer, model), including stereotypes associated with the social group s/he conventionally represents and the kind of interview (profile interview, with an expert focusing on a subject pertaining to his/her field of research). Side by side with these factors, prevailing linguistic-stylistic norms and accepted conceptions regarding language variants have a strong impact on the stylistic option chosen to represent the interviewee's style (the same factors which have an impact on stylizing literary dialogue). The paper sheds light on the relationship between socio-cultural factors and modes of representing speech in journalistic interviews published in newspapers and magazines in recent years. The research highlights linguistic-stylistic norms and accepted perceptions of language variants, which filter the original oral interview and determine the organization of linguistic-stylistic components in the written interview.

Ultra-Orthodox *pashqevilim*: Textual syntax and discourse style

Luba Rachel Charlap

Pashqevilim have become a veritable culture. This article focuses on their unique textual syntax and discourse style. This includes contrast patterns, question-answer structures, rhetorical repetitions and the imitation of textual formats common in religious Jewish discourse. The article also discusses the paralingual elements of abbreviation and punctuation.

Most of the patterns presented reflect the rhetorical sophistication found in much persuasive writing. Some features typical of religious culture and unique to this genre, such as the extensive use of acronyms, to exclusively address the Ultra-Orthodox community, hence excluding outsiders from participating in this discourse. One does occasionally see some imitation of contemporary Israeli discourse. Although the Ultra-Orthodox are very insular, this may indicate a connection of sorts to mainstream Israeli media and society.

Hebrew learning and aspects of identity among Russian speakers in Israel

Rinat Golan

The objective of the study was to examine the correspondence between formal or informal acquisition of the Hebrew language among immigrants from the Soviet Union and their socio-cultural absorption, in terms of attitude, sense of belonging and identity, as a factor of Ulpan study. Changes in two areas gave rise to this study – a change in Israeli language policy and changes in Hebrew language acquisition. Alongside the open language policy maintained by the authorities, the immigrants show an inclination to learn the target language informally for adaptation and basic needs, as seen among immigrants in various European countries (Klein & Perdue, 1997) and the foreign workers in Israel (Golan, 2001).

This study finds that the identity perception among immigrants who engage in formal and informal learning differs. There is a link between Ulpan study and the sense of acceptance of Israel and Judaism. The study of Hebrew in Ulpan enhanced the sense of Israeli identity, but did not affect the sense of Judaism among immigrants in both research groups.